

MVDr. Imrich Bohunický: **Zhrnutie skúseností z aplikácie prípravkov s humínovými kyselinami**,
Dunajská Streda, tel. 0905 548138

Na základe žiadosti firmy HUMAC s.r.o. zhŕňam stručne skúsenosti z aplikácií prípravkov s humínovými kyselinami v živočíšnej výrobe v časovom období marec 2005 – máj 2009. V tomto období boli skúšané prípravky s vysokým obsahom humínových kyselín (nad 60%), v postupnom vývojovom slede od prípravku HUMEX z dovozu, cez krmnú surovinu HUMACID Basic registrovaného ÚKSUP-om v roku 2006 po veterinárny prípravok HUMAC Natur, registrovaného ÚŠKVBL (posledné dva výrobky sú slovenskej produkcie).

Na požiadanie Katedry chémie, biológie a biochémie ÚVL v Košiciach som vykonal pokus v PD Veľké Blahovo na vybraných dojniciach v rovnakom laktačnom štádiu /90-100 dní po pôrode/. Prípravok HUMEX bol aplikovaný do krmnej zmesi v množstve 1%, aby bol zabezpečený denný príjem 100gr/dojnicu. Pokus trval od 20.marca do 31.marca 2005. Pri rovnakej krmnej dávke za uvedené obdobie vzrástla dojivosť v pokusnej skupine o viac ako 1 lit. (pred pokusom bola priemerná dojivosť 17,07 l, na konci pokusu 18,09 l).

Na základe priaznivých výsledkov sa vedenie družstva rozhodlo aplikovať prípravok plošne pre všetky dojnice (200 ks). Už v priebehu mesiaca apríl sa zdvihla priemerná dojivosť pri konštantnej krmnej dávke o 2,55 l (marec 17,75 – apríl 20,3 l), čo sme pripisovali najmä pôsobeniu humínových kyselín. Pred aplikáciou humínových kyselín bola ročná dojivosť na úrovni 7140 litrov a v priebehu skrmovania sa ustálila na 8300-8400 litrov.

Skrmovanie prípravkov s humínovými kyselinami prebieha nepretržite do dnešného dňa, nakoľko aplikácia prípravkov veľmi priaznivo ovplyvnila produkčné zdravie chovu. Teraz podávame HUMAC Natur. Dojivosť sa ustálila v rozmedzí 9200 – 9400 litrov.

Zdravotný stav a kondícia zvierat sa dostali na požadovanú úroveň. Vylepšila sa teľnosť po prvej inseminácii, nevytvára sa subklinický ketózný stav, ani hepatálny syndróm. Vyhojili sa interdigitálne vredy, neobjavuje sa krívanie v stáde, selekcia sa znížila až vymizla, podstatne sa znížila brakácia, zvýšilo sa počet laktácií, skrátilo sa obdobie medzi dvoma oteleniami, zvýšila sa životaschopnosť novonarodených teliat. Hnačkové ochorenia sa takmer nevyskytujú, reakcie na slabšiu krmnú dávku neprináša ihneď klinické znaky a výrazný pokles dojivosti. Úhyn kráv bol pred aplikáciou cca 4%, ktorý sa znížil na nulu. Zaznamenali sme počet bunečných elementov v mlieku na úrovni polovičných hodnôt oproti pôvodnému stavu.

Aplikácia prípravku sa prejavila i na zdravotnom stave teliat. Rodia sa zdravé, životaschopné teľtá, výrazne klesol výskyt hnačiek u teliat, čo sa prejavilo aj na zníženom úhyne, ktorý je dnes ojedinelý.

Predpokladám, že detoxikácia a slabé pufrovanie bachora zrejme viaže histamín a jemu podobné látky, ktoré tým, že sa nedostávajú do krvného obehu ani do oblasti paznechtov a do škáry, nezapríčiňujú interdigitálne vredy a panarície (zápal paznechtov). Dochádza ku stabilizácii bachora (pH v rozmedzí 5,9-6,), t.j. nedochádza k prekyseleniu a následným poruchám metabolizmu. Lepší zdravotný stav prináša postupné zvyšovanie a zhodnotenie krmiva, zviera sa cíti v pohode a viac produkuje.

Celkove je možné konštatovať, že profylaktická aplikácia prípravku s humínovými kyselinami v cyklických dávkach 0,5 – 1,0 % vylepšuje súčasne zdravotné aj ekonomické parametre chovu HD.

Preto som odporučil chovateľom v okruhu môjho pôsobenia a odporúčam veterinárny prípravok HUMAC Natur do pozornosti ďalším chovateľom aj kolegom veterinárom. Aplikácia humínových kyselín je ozaj lacným profylaktickým produktom aj v tomto čase krízy, keď sa zameriavame na znižovanie ekonomických strát zapríčinené často nízkymi výkupnými cenami mlieka.